

Shakespeare kan ook rock-'n-roll voor tieners zijn, bewijst herwerking 'Titus'

Wandelende vagina's en bloedfonteinen

EWUOD CEULEMANS

Op de Zomer van Antwerpen slaan poppentheater FroeFroe en Compagnie Lodewijk/Louis de handen in elkaar. Samen brengen ze Shakespeare voor een tienerspubliek. Alleen is *Titus* net iets bruter dan de gemiddelde schoolvoorstelling.

"Oké, mensen. We doen de piemelzong."

Het is iets over twee, en in een loods in Fort 4 in Morsel begint regisseur Marc Maillard met de repetitie van het laatste bedrijf van *Titus*. Acteurs, zangers en poppenspelers zetten zich klaar op en rond de scène – een grote wagen, waarop actrice Iris Van Cauwenbergh en haar kompanen plaatsnemen.

"Dear sir", scandeert Van Cauwenbergh, "forgive me please! Leen mij uw oor!"

Het is het begin van een scène die je enkel als geschift kunt omschrijven. Van Cauwenbergh en haar vrouwelijke kompanen zijn gekleed als wandelende vagina's, met een garderobe die zo uitinnig is dat zelfs de David Bowie uit de jaren 70 zijn wenkbrauwen zou fronsen. Naast hen lopen twee antropomorfe piemels rond. Samen beelden ze een verkrachtingscène uit, terwijl een koor zingt op de deuntjes van opzweepende elektronica. "Het is wel veel ineens", bedenkt Maillard zich. "Echt heel veel kleur."

Hier worden de grenzen van het jeugdtheater opgezocht. De verantwoordelijken zijn Theater FroeFroe, bekend van zijn eigenzinnige poppentoneel, en Compagnie Lodewijk/Louis, dat danst op de lijn tussen absurd en herkenbaar.

Water met een kleurtje

Titus is een bewerking van Shakespeares *Titus Andronicus*. Maar *Titus Andronicus* is geen doorsnee Shakespeare. Het is het meest gruwelijke, gewelddadige en gortige stuk dat de Bard ooit schreef. Er worden veertien personages naar de andere wereld geholpen, van wie sommigen eerst nog worden verkracht en vermist, of achteraf tot pastei worden vermalen en verwerkt. Het is, met andere woorden, theater met een R-rating. Of met een simpele stempel die 12+ aankondigt, zoals in het geval van *Titus*.

"Het is nog even bruuuut", stelt Yves De Pauw van Compagnie Lodewijk/Louis, die Shakespeares originele scenario herschreef en zelf het titelpersonage vertolkt. "Nog bruter, misschien."

Tien minuten later wordt een andere scène gerepeteerd. Eentje waarin twee broers, uit wraak, in een gehaktmolen worden gedraaid. Ze zakken achter de scène, en ondertussen zien we twee fonteinjes omhoog spuiten. We vermoeden dat dat water tijdens de echte opvoering nog een kleurtje gaat krijgen: in het scenario waaruit we meelesen, staat enkel de instructie 'BLOED-BLOEDBLOEDBLOED'. De executie zelf gebeurt dan wel *offstage*, maar de bloedfonteinen zullen weinig aan de verbeelding overlaten.

Gevonden vreten voor een tienerspubliek? Of toch een beetje onverantwoord? Het eerste, denkt De Pauw. "Dit is rock-'n-roll voor tieners. Ik geef ook toneellessen, en dan merk je dat die gasten zot zijn van een tekst als *Ten oorlog* (Tom Lanoyes' beroemde bewerking van Shakespeares koningsdrama's, EWC). Omdat die zo rock-'n-roll is." De Pauw vertrok van de originele tekst van Shakespeare, behield de vijftiende versmaat en hier en daar zelfs wat Engels. Omdat het aansluit bij jongerentaal. "Zo krijg je een soort turbotaal, een taal die jongeren kennen van op tv." Rapper Mike De Ridder, die de rol van heraut opneemt en

verschillende scènes aan elkaar rapt, geeft die poëtische taal nog wat extra cachet mee.

Bij de openingsscène steekt hij zelfs de draak met het ritme dat hij moet hanteren. "Koene Andronicus" past niet in de versmaat van zijn rap, dus moet hij op zoek naar een andere oplossing. Hij beschrijft de belangrijkste personages: Titus, de Romeinse generaal die de Goten heeft overwonnen; Tamora, de Gotische koningin die als krijgsgevangene is meegenomen, samen met haar twee zoons; Lavinia, Titus' onschuldige, maagdelijk witte dochter. Een wagen rolt de scène op, met daarop lijken en afgehakte ledematen: even later zal Titus' zoon, Lucius, een van de gevangenen de kop inslaan en de keel oversnijden. Weer bloedfonteinen.

FroeFroe en Lodewijk/Louis vinden elkaar in dat groteske theater, legt De Pauw uit. "In de gruwel die

er is, zoeken we de humor op." Of, zoals we het Titus zelf met grootse gebaren en een bulderende stem horen declameren: "Dat jullie vreugde brengen in tijden van smart en wee, is pure kunst!"

Dat ze zich aan de gruwelijkste, meest sensationele Shakespeare wagen, is simpelweg omdat ze "de mogelijkheden voelden", aldus De Pauw. De nood om zich in te houden, was er niet. "Kijk maar naar *Game of Thrones*: dat is een hit, en dat is nog complexer dan *Titus*. De dramatiek van dat soort verhalen is heel populair. Het gaat om grote oorlogen, om een machtsstrijd." Aangelend met gruwel en geweld, in de stijl van Quentin Tarantino. "Dat is ook Shakespeare. Kijk naar een wraakepos als *Kill Bill*. Dat is ook veel geweld, maar het draait ook om die vinnige taal, die spreektaal overstijgt en toch een jong publiek triggert."

Pensenketting

Het is inmiddels iets na vieren. "We doen dat begin nog eens opnieuw", instrueert Maillard streng. "En mannekes, dat moet er echt op zitten. Anders is het maar flauwekul." Muzikante en actrice Hanne Torfs, die de piemelzong componeerde én Lavinia vertolkt, bront in een Vespa de scène op. De Shakespeare die Theater FroeFroe en Compagnie Lodewijk/Louis brengen, staat inderdaad niet zo ver van tieners af als je zou denken. Zelfs niet als er, verderop in het stuk, een machete, een gigantisch zwaard en een pensenketting als moordwapens worden gebruikt.

"Dames en heren, aanschouw de leugens en de waarheid", zullen we de rappende heraut nog horen scanderen. "Amusement en sensatie gegarandeerd!"

Het lijkt geen loze belofte.

Van 16 tot en met 26 augustus op de Zomer van Antwerpen.

Actrices verkleed als vagina's repeteren 'De piemelzong' op de scène. Deze voorstelling zoekt duidelijk de grenzen van jeugdtheater op. © TINE SCHOEMAKER

'Kijk maar naar *Game of Thrones*: dat is een hit, en dat is nog complexer dan *Titus*'

YVES DE PAUW
COMPAGNIE
LODEWIJK/LOUIS

De Morgen 01/08/2018, bladzijden 16 & 17

All rights reserved. Gebruik and reproductie enkel mits toelating van de uitgever via De Morgen

